נוסח תימן

לילדים

ירחון לחודש מרחשוון התשע"ט ליצירה בש"ל לשטרות
העורך: שלמה מחפוד יצ"ו כתובת המערכת: רחוב הגר"א ו, רה"ע

זמני כניסת ויציאת השבת

פרשה	כניסה	יציאה
נח	17:50	18:48
לך לך	17:42	18:40
וירא	17:34	18:33
חיי שרה	16:28	17:27

*לפי זמן ת"א.
לזמן ירושלים יש להוריד 15 דקות לכניסת השבת.
לזמן חיפה להוריד 9 דקות לכניסת השבת.

לכבוד שבת ויום טוב

מדברי רבותינו

קִנְאָה טוֹבָה וְקִנְאָה רָעָה

כהַקִּנְאָה הִיא אַחַת מִמִּדּוֹת בְּנֵי אָדָם, שֶׁיּוֹצֶרֶת דַּחַף לְהִתְנַהֲגוּת מְסֻיֶּמֶת, וּבְדֶרֶךְ כְּלָל הִיא נְחֻשֶׁבֶת לְמִדָּה גְּרוּעָה בִּבְנֵי אָדָם. מִשְּׁנוֹת הַיַּלְדוּת וְעַד זִקְנָה וְשִׂבָה, הִיא גּוֹרֶמֶת לְכָל אֶחָד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׁנִי וּלְקַנֵּא בּוֹ עַל הַטּוֹבָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ. יֶלֶד מְקַנֵּא בַּחֲבֵרוֹ בְּשֶׁפַע הַמַּתְּקִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, אוֹ בָּאוֹפַנַּיִם הַנּוֹצְצוֹת, אוֹ בִּילְקוּט מְפֹאָר שֶׁיֵּשׁ לַחֲבֵרוֹ, אוֹ בְּמַצְלֵמָה וּבְבְגָדִים חֲדָשִׁים, אוֹ בְּטִיּוּלִים שֶׁהוּא עוֹרֵךְ עִם הוֹרָיו, בְּגְלַל הִיכֹלֶת שֶׁיֵּשׁ בְּיַד הוֹרָיו לָתֵת לְיַלְדָּם, וְאִלּוּ הַקִּנְאִי לֹא זוֹכֶה לְכָל הַטּוֹבָה וְהַשֶּׁפַע בְּגְלַל שֶׁאֵין יַד הוֹרָיו מַשֶּׂגֶת לָתֵת לְבָנָם מַמְתַּקִּים וַהֲנָאוֹת. וּבַקִּנְאָה הַזֹּאת הוּא מֵציק לְהוֹרָיו, לָמָּה יֵשׁ לַחֲבֵרִי הַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים וְלִי אֵין.

מַחֲלַת הַקִּנְאָה מְלַוָּה אוֹתָנוּ בְּכָל יְמֵי חַיֵּינוּ, בְּקִנְאָה בַּמְּכוֹנִית שֶׁל הַשָּׁכֵן, וּבְרִיהוּט הַדִּירָה, וּבַמַּעֲמָד שֶׁזּוּלָתוֹ זוֹכֶה לוֹ, וְהַמְּקַנֵּא שֶׁאֵין לוֹ יְכֹלֶת לְהִתְחָרוֹת עִם חֲבֵרוֹ מְחַפֵּשׂ כָּל מִינֵי דְּרָכִים כְּדֵי לְהָציק לַחֲבֵרוֹ וּלְהַפִּילוֹ מִמַּעֲמָדוֹ. וְזוֹ מִדָּה גְּרוּעָה וְרָעָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא בְּמַסֶּכֶת אָבוֹת: "הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם".

בְּסִפְרֵי הַקַּדְמוֹנִים הוּבָא מָשָׁל עַל רְעַת הַקִּנְאָה, "אָדָם חַמְדָּן וְקִנְאִי פָּגַשׁ בָּהֶם הַמֶּלֶךְ, אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ: אֶחָד מִכֶּם יְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי דָּבָר וְאֶתֵּן לוֹ, וְלַחֲבֵרוֹ אֶתֵּן כִּפְלַיִם. הַקִּנְאִי לֹא רָצָה לְבַקֵּשׁ רִאשׁוֹן, בִּגְלַל שֶׁהָיָה מְקַנֵּא בַּחֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא יְקַבֵּל כִּפְלַיִם מִמֶּנּוּ, וְהַחַמְדָּן הָיָה רוֹצֶה לְקַבֵּל כִּפְלַיִם. לָחַץ הַחַמְדָּן עַל הַקִּנְאִי שֶׁיְּבַקֵּשׁ רִאשׁוֹן, וּבִגְלַל קִנְאָתוֹ בִּקֵּשׁ שֶׁהַמֶּלֶךְ יְנַקֵּר לוֹ עַיִן אַחַת וְלַחֲבֵרוֹ שְׁתֵּי עֵינַיִם".

הַקִּנְאָה טְבוּעָה בָּאָדָם, כְּדֵי לִשְׁאוֹף לְהַחְכִּים וְלִבְנוֹת בַּיִת וּלְהָקִים מִשְׁפָּחָה, כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם. וְאִם לֹא הָיְתָה קִנְאָה בִּבְנֵי אָדָם, הָעוֹלָם לֹא הָיָה מִתְיַשֵּׁב. וְכָךְ אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קהלת ד, ד) "וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת כָּל עָמָל וְאֶת כָּל כִּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הִיא קִנְאַת אִישׁ מֵרֵעֵהוּ". אַךְ בְּנֵי אָדָם שׁוֹכְחִים אֶת הַמַּטָּרָה וּמְתַעֲלִים אֶת הַקִּנְאָה לְמִדָּה גְּרוּעָה, שֶׁהִתּוֹצָאָה הִיא רָעָה וּמָרָה.

הַקִּנְאָה רֵאשִׁיתָהּ מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם. חֲכָמִים אוֹמְרִים כִּי הַנָּחָשׁ הִתְקַנֵּא בְּאָדָם וְחַוָּה, וְלָכֵן הֵסִית אֶת חַוָּה לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת וְגָרַם מִיתָה לְעוֹלָם. קַיִן קִנֵּא בְּהֶבֶל אָחִיו שֶׁקָּרְבָּנוֹ הִתְקַבֵּל לִפְנֵי ה', וְסוֹפָהּ שֶׁל הַקִּנְאָה גָּרְמָה לוֹ לַהֲרֹג אֶת אָחִיו הֶבֶל, מַחֲלֹקֶת קֹרַח וַעֲדָתוֹ נִבְעָה מִקִּנְאָה בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ וּבְאֱלִיצָפָן בֶּן עֻזִּיאֵל, וְגָרְמָה לְכָל הַתּוֹצָאוֹת הַמָּרוֹת שֶׁל הַמַּחֲלֹקֶת, וְרוֹב הָאֲסוֹנוֹת בְּתּוֹלְדוֹת הָאֱנוֹשׁוּת הָיוּ תוֹצָאָה מָרָה שֶׁל מִדַּת הַקִּנְאָה.

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר בְּמִשְׁלֵי: "אַל יְקַנֵּא לִבְּךָ בַּחַטָּאִים כִּי אִם בְּיִרְאַת ה' כָּל הַיּוֹם". לִפְעָמִים אָנוּ רוֹאִים פּוֹרְקֵי עֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהֶם חַיִּים בְּרֹב טוֹבָה, וְאָנוּ מְקַנְּאִים בָּהֶם וּפוֹרְקִים עֹל מִצְוֹת וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְעַל זֶה מַזְהִיר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אַל תִּתְפַּעֵל מֵהַטּוֹבָה שֶׁלָּהֶם, כִּי הִיא לִזְמַן מָה, וְאֵינָהּ טוֹבָה גְּמוּרָה, שֶׁהֲרֵי סוֹפָם לָתֵת אֶת הַדִּין עַל מַעֲשֵׂיהֶם.

לְעֻמַּת הַמִּדָּה הָרָעָה שֶׁל הַקִּנְאָה יֵשׁ קִנְאָה טוֹבָה, הַקִּנְאָה בַּמַּעֲלוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁל חֲבֵרֵינוּ. וְקִנְאָה זוֹ נוֹתֶנֶת דַּחַף לְהִתְחָרוֹת בַּהֲשֵׂגִים שֶׁל חֲבֵרֵינוּ, וְלַעֲמֹל בִּשְׁבִיל לְהַגִּיעַ לְמַעֲלוֹת חֲבֵרֵינוּ, בְּמַחֲשָׁבָה נְכוֹנָה כִּי אִם הִצְלִיחַ חֲבֵרִי לִהְיוֹת חָכָם, אֵין מְנִיעָה שֶׁגַּם אֲנִי אַגִּיעַ לְאוֹתָהּ מַעֲלָה.

הַמִּדְרָשׁ בְּפָרָשַׁת נְצָבִים מֵבִיא מָשָׁל לְכֹהֵן לֶחֶם שֶׁהָיָה תָּלוּי בַּתִּקְרָה. רָאָה אוֹתוֹ הַטִּפֵּשׁ וְאָמַר, מִי יָכוֹל לְהַגִּיעַ עַד הַתִּקְרָה אֶל הַכֹּהֵן. הִתְיָאֵשׁ וְהָלַךְ לוֹ. בָּא אָדָם נָבוֹן וְרָאָה אֶת הַכֹּהֵן וְאָמַר לְעַצְמוֹ, הֲרֵי מִישֶׁהוּ תָּלָה אוֹתוֹ בַּתִּקְרָה, וְאִם הִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ לְשָׁם וְלִתְלוֹת אוֹתוֹ, אֵין מְנִיעָה שֶׁגַּם אֲנִי אַגִּיעַ לַתִּקְרָה וְאוֹרִיד אוֹתוֹ. וְהַנִּמְשָׁל מוּבָן, כִּי כָּךְ צְרִיכִים לְקַנֵּא בְּהַצְלָחַת אֲחֵרִים וּלְהַגִּיעַ לְמַעֲלָתָם. הַקִּנְאָה בְּהַצְלָחוֹת בְּנֵי אָדָם לְהַגִּיעַ לְהֶשֵּׂגִים וְהַשְׁאִיפָה לְהַגִּיעַ לְכָךְ, הִיא הַיְסוֹד וְהַסּוֹד לַהַצְלָחָה.

כַּאֲשֶׁר רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁלּוֹמֵד, צָרִיךְ לְקַנֵּא בּוֹ, וְקִנְאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה חָכְמָה, כִּי כָּל אֶחָד יִרְצֶה לִהְיוֹת חָכָם וְיַעֲמֹל לְזֶה. וְדֶרֶךְ נוֹסֶפֶת הִיא "קִנְאַת פְּרָסִים". הָרְצוֹן לְקַבֵּל פְּרָס נוֹתֵן חֵשֶׁק לִלְמֹד, וְהַפְּרָס מִשְׁתַּנֶּה עִם הַגִּיל, הַיֶּלֶד מְקַבֵּל מַמְתָּק אוֹ סֶכָּרִיָּה לְאוֹת הַעֲרָכָה עַל הֶשֵּׂג שֶׁהִשִּׂיג, וְהַנַּעַר מְקַבֵּל פְּרָס חֻשּׁוּבִי יוֹתֵר, וְעִם הַגִּיל עוֹלָה חֲשִׁיבוּתוֹ שֶׁל הַפְּרָס, כְּמוֹ שֶׁכּוֹתֵב הָרַמְבָּ"ם בְּפֵרוּשׁוֹ לְמַסֶּכֶת סַנְהֶדְרִין.

הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ קִנְאָה שֶׁהִיא רָעָה חוֹלָה, וְהִיא הַקִּנְאָה שֶׁעָלֶיהָ אָמַר הַתַּנָּא: "הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם". כִּי כָּל יְמֵי חַיָּיו הוּא מַטְרִיד אֶת כָּל מַחֲשַׁבְתּוֹ אֵיךְ לִגְרֹם שֶׁלַּחֲבֵרוֹ לֹא יִהְיֶה מַעֲמָד בַּחֶבְרָה, וְלֹא יִהְיֶה מָעֳרָךְ אֵצֶל הַבְּרִיּוֹת, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ הַצְלָחָה בַּחַיִּים. וְעַל זֶה אָנוּ אוֹמְרִים בַּהַבְדָּלָה: "שֶׁלֹּא תַּעֲלֶה קִנְאָתֵנוּ עַל לֵב אָדָם, וְלֹא קִנְאַת אָדָם תַּעֲלֶה עַל לִבֵּנוּ". הַקִּנְאָה הַטּוֹבָה הָרְצוּיָה וְהַחִיּוּבִית הִיא הַקִּנְאָה שֶׁיֵּשׁ בְּעִקְבוֹתֶיהָ עָמָל לְהַצְלָחָה וּלְהַגִּיעַ לַהֶשֵּׂגִים, וְקִנְאַת סוֹפְרִים תַּרְבֶּה חָכְמָה.

מו"ר הגאון הגדול הרב **פנחס קורח שליט"א**

מדברי סופרים

הַתְּכֵלֶאל הַנְּיִמְנִי – הרב ע. קורח

כּוֹלֵל תְּפִלּוֹת כָּל הַשָּׁנָה וְנוּסַח כָּל הַבְּרָכוֹת, בְּרָכוֹת הַמִּצְוֹת וְהַהֲנָאָה וְהַהוֹדָיָה. הַנֻּסְחָה הַקְּדוּמָה הָיְתָה כַּנִּרְאֶה עַל פִּי תִּקּוּן אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. אָמְנָם כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם סִדּוּרֵי הַגְּאוֹנִים - רס"ג וְרַב עַמְרָם וְזוּלָתָם, הִכְנִיסוּ הוֹסָפוֹת כְּמוֹ: "אָדוֹן הָעוֹלָמִים" לִפְנֵי בִּרְכַּת הַשַּׁחַר, שֶׁבַח הַמַּתְחִיל "הַמְהֻלָּל לְעוֹלָם" וכו', בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וכו', לִפְנֵי בִּרְכַּת הַזְּמִירוֹת הַמַּתְחֶלֶת בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אָב הָרַחֲמָן וכו'. עוֹד הוֹסִיפוּ פְּסוּקִים בֵּין שִׁירַת הַיָּם לְיִשְׁתַּבַּח, בְּאֶמְצַע בִּרְכַּת הַיּוֹצֵר הוֹסִיפוּ הַפִּסְקָה עַל סֵדֶר א"ב הַמַּתְחֶלֶת "אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה" וכו', גַּם פְּסוּקִים וּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל בְּרָכָה אַחַר שִׁבְעַת יָמִים שֶׁל נִשּׂוּאִין וּבְרָכוֹת לַתִּינוֹק וְלִיוֹלֶדֶת, אַחַר בִּרְכַּת "אֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד" וכו', מְסַדְּרִים אוֹתָם עַל הַכּוֹס וְאַחַר כָּךְ שׁוֹתִים מִמֶּנּוּ, וְעוֹד וְעוֹד.

וְכָל זֶה עַד לִפְנֵי אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. אָמְנָם אַחֲרֵי כֵּן כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם סִדּוּרֵי סְפָרַד הַמֻּדְפָּסִים, עוֹד הִכְנִיסוּ לַתְּכֵלָאל תּוֹסֶפֶת מְרֻבָּה כַּאֲשֶׁר נַזְכִּיר לְהַלָּן, פְּסוּקֵי קָרְבַּן מוּסָף שַׁבָּת יוֹם טוֹב וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵינָם בַּתְּכֵלָאל בְּכָל תְּפִלּוֹת הַמּוּסָפִין, וַאֲפִלּוּ אַחַר שֶׁרָאוּ אוֹתָם בְּסִדּוּרֵי הַגְּאוֹנִים לֹא רָצוּ לְכָתְבָם בַּתְּכֵלָאל. עוֹד נִכְלַל בּוֹ נוּסְחֵי שִׁטְרֵי כְּתֻבּוֹת, בְּתוּלוֹת וְאַלְמָנוֹת, כְּתֻבּוֹת יְבָמִין, כְּתֻבָּה דְּאַרְכְּסָא, נוּסַח גִּטֵּי נָשִׁים, גִּטֵּי חֲלִיצָה וְגִטֵּי מֵאוֹן, נוּסַח שְׁטָר הַרְשָׁאָה, שְׁטָר מַתָּנָה, שְׁטָר מְכִירָה. סְלִיחוֹת מִיסּוּד רס"ג וְרַבִּי יִצְחָק בֶּן גִּיאַת וְרַבִּי שְׁלֹמֹה גְּבִירוֹל וְרַבִּי יְהוּדָה הַלֵּוִי וְרַבִּי אַבְרָהָם בֶּן עֶזְרָא וּמֹשֶׁה בֶּן עֶזְרָא, הָעֲתִיקוּם בַּתְּכֵלָאל וְנֶהֱגוּ לֵאָמְרָם אַחַר הַתְּפִלָּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים עֶרֶב וְבֹקֶר וּבִתְפִלַּת הַנְּעִילָה, גַּם הֶעֱתִיקוּ מִתְּחִנּוֹת רַחֲמִים שֶׁחִבֵּר רס"ג וְסִדְּרוּם בַּתְּכֵלָאל לְאָמְרָם לְאַחַר הַסְּלִיחוֹת שֶׁל תְּפִלַּת שַׁחֲרִית וּקְרָאוּם: "נַצְּ"דְ אַלְרַחֲמִים" (עֲרִיכַת הָרַחֲמִים), וּבַחֲזֶרֶת תְּפִלַּת הַמּוּסָף אוֹמְרִים "סֵדֶר עֲבוֹדָה" לְרַבִּי אַבְרָהָם בֶּן עֶזְרָא.

מאוצרות הימן

תָּפַסְתָּ מְרֻבֶּה לֹא תָּפַסְתָּ

(עַל פִּי ז' גְּרַאמַה, מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר 'יְהוּדֵי אַלְגִּבְרַי שֶׁבְּתֵימָן' שֶׁיָּצָא לְאוֹר בְּקָרוֹב בְּסֵפֶר "אַגְּדוֹת תֵּימָן")

בְּבָתֵּי הַמְּלָאכָה שֶׁל הָאוֹרְגִים הַיְּהוּדִים, מֵקָמוּ לְרֹב בְּקוֹמַת הַכְּנִיסָה שֶׁל בַּיִּתָם. מְסַפְּרִים עַל אוֹרֵג יְהוּדִי שֶׁהִטְמִין אֶת חֶסְכּוֹנוֹתָיו, שֶׁהִגִּיעוּ עַד כְּמֶחֱצִית כַּד כֶּסֶף, בְּקַרְקָעִית בֵּית מְלַאכְתּוֹ. הַיְּדִיעָה כִּי בֵּידוֹ "אוֹצָר" הֶעֱנִיקָה לַיְּהוּדִי תְּחוּשָׁה שֶׁל בִּטָּחוֹן וְשִׂמְחָה, וּמִדֵּי פַּעַם, כַּאֲשֶׁר נָחָה עָלָיו הָרוּחַ, הָיָה פּוֹצֵחַ בְּשִׁיר אוֹדוֹת אוֹצָרוֹ: "אַלְסַנְךָ לִי וְלַהֲנַךְ לִי וְאַלְמֶלְךָ תִּתְּחַת אַרְגְּלִי". כְּלוֹמַר: הַשֶּׁפַע וְטוּב הוֹדוֹ לִי, וְהָאוֹצָר תַּחַת רַגְלִי. כָּךְ נָהֲגוּ לְפַזֵּם וּלְזַמֵּזֵם, אֲגַב מְלַאכְתּוֹ, מִבְּלִי לְחוּשׁ שֶׁאֶחָד מִשְּׁכֵנָיו הַגּוֹיִים מַאֲזִין לְמִלּוֹת שִׁירוֹ, וְחוֹרֵשׁ עָלָיו רָעָה.

בְּאַחַד הַיָּמִים, בְּשָׁעָה שֶׁהַיְּהוּדִי נֶעְדָּר מִבֵּיתוֹ, נִכְנַס הַגּוֹי בַּחֲשַׁאי, חָפַר בַּקַּרְקַע, וּמִשֶּׁמְּצָא אֶת אוֹצָרוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי, נָטְלוֹ וְהִסְתַּלֵּק כִּלְעֻמַּת שֶׁבָּא. מִשֶּׁשָּׁב הַיְּהוּדִי אֶל בֵּיתוֹ, חָשׁ בַּנַּעֲשֶׂה, וְכָל אוֹתוֹ לַיְלָה הֵשִׁית עֲצוּת בְּנַפְשׁוֹ, כֵּיצַד יָשִׁיב לְעַצְמוֹ אֶת אוֹצָרוֹ. סְמוּךְ לַעֲלוֹת הַשַּׁחַר נִזְכַּר בְּמַאֲמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (מִשְׁלֵי יח, כא): "מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן". אָמַר לְעַצְמוֹ: "בִּלְשׁוֹנִי אֲבַדְתִּי אֶת אוֹצָרִי, וּבִלְשׁוֹנִי אֲשִׁיבֶנּוּ".

לְמָחֳרָת, אָגַב מְלַאכְתּוֹ, זִמְזֵם פַּזֵּם כְּהֶרְגֵּלוֹ, אֶלָּא שֶׁהַפַּעַם הֶחֱלִיף אֶת מִלּוֹת הַשִּׁיר וְכָךְ שָׁר: "לוֹ כַּ'לְהָא כָּאן אַמְלִיהּ". כְּלוֹמַר, לוֹ הִשְׁאִיר אֶת הָאוֹצָר בִּמְקוֹמוֹ הָיָה הַכַּד מִתְמַלֵּא כֻּלּוֹ. כָּךְ שָׁר פַּעַם וְעוֹד פַּעַם לְאָזְנֵי הַגּוֹי, שֶׁנִּתְפַּתָּה לְהַאֲמִין לְדִבְרָיו.

אַךְ יָצָא הַיְּהוּדִי אֶת בֵּיתוֹ, וְהַגּוֹי מִהֵר לְהָשִׁיב אֶת הַכַּד, וּבוֹ כַּסְפּוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי. הוּא הִטְמִין אוֹתוֹ בִּמְקוֹמוֹ וְשָׁב לְעֲלִיַּת גַּגּוֹ, מִמְּתִּין לְמוֹצָא פִּי הַיְּהוּדִי, בְּעֵת עֲשׂוֹתוֹ בִּמְלַאכְתּוֹ. מִשֶּׁשָּׁב הַיְּהוּדִי אֶל בֵּיתוֹ, רִאשׁוֹנָה כֹּל בָּדֵק אִם הוּשַׁב לוֹ אוֹצָרוֹ, וּמִשְּׁנוֹכַח בִּפְתִיחוּתוֹ שֶׁל הַגּוֹי, אַךְ הַפַּעַם בְּקוֹל רָם: "מִן דַּוִּר כּוּלּוֹהּ, פַּאתּוּה כּוּלּוֹהּ" כְּלוֹמַר: הַמְבַקֵּשׁ לְעַצְמוֹ הַכֹּל, סוֹפוֹ שֶׁיְּפַסִּיד הַכֹּל. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרָם לִבְרָכָה: תָּפַסְתָּ מְרֻבֶּה לֹא תָּפַסְתָּ (יוֹמָא פ ע"א)

תְּפִלַּת הַחֲמוֹר

(עַל פִּי ט' סָלְמִי, בְּסִפְרוֹ 'מוֹשֵׁב בִּטְחָה' שֶׁיָּצָא לְאוֹר בְּקָרוֹב בְּסֵפֶר "אַגְּדוֹת תֵּימָן")

בְּעֵת שֶׁהַתַּרְכִּים נָסְגוּ מִצַּנְעָא לְאֵזוֹר שַׂרְעַב, הֵם תָּפְסוּ יְהוּדִים מֵהַכְּפָרִים כְּדֵי שֶׁיִּסְחָבוּ אֶת הַציּוּד שֶׁלָּהֶם, יְגָרְרוּ אֶת הַתּוֹתְחִים, וְיִשְׂאוּ אֶת הַפְּצוּעִים בַּאֲלָנְקוֹת. רַבִּים מֵהַיְּהוּדִים הַלָּלוּ מֵתוּ בַּדֶּרֶךְ, חֶלְקָם נִמְלְטוּ, וְהַשְּׁאָר נִצְלוּ לְאַחַר שָׁבוּעוֹת שֶׁל גִּיּוּס וְשִׁעְבּוּד.

יוֹם אֶחָד נֶאֱנַח אֶחָד מִן הַיְּהוּדִים הַסַּבָּלִים הַלָּלוּ לְיַד חֲבֵרָיו וְהִבִּיעַ מִשְׁאָלָה: "יוֹ, קַד תִּעְבְּדָ. יַא רַבִּי, חַוִּיל לִי בְּחַמַאר [=הוֹי, עִיפְתִּי. אֲנָא אֵלִי, זַמֵּן לִי חֲמוֹר]"! בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִמְלִיטָה אֲתוֹנוֹ שֶׁל הַקָּצִין הַתַּרְכִּי, וְהוּא קָרָא לְאוֹתוֹ יְהוּדִי לְבָא וְלָשֵׂאת אֶת הָעַיִר שֶׁנּוֹלַד. סָחַב אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי הֶעָיֵף, הִבִּיט לַשָּׁמַיִם וְאָמַר: "תּוֹדָה, יַא רַבִּי, נַעֲנֵיתָ לִתְפִלָּתִי מַהֵר, אֲבָל בִּקַּשְׁתִּי חֲמוֹר לִרְכֹּב עָלָיו, וְשָׁלַחְתָּ לִי חֲמוֹר לִרְכֹּב עָלַי".

אָמְרוּ לוֹ חֲבֵרָיו: "לֹא כַּוַּנְתָּ כְּרָאוּי בַּתְּפִלָּה. בִּקַּשְׁתָּ חֲמוֹר וְקִבַּלְתָּ"!

מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד הַלָּשׁוֹן

(עַל פִּי ז' גְּרַאמַה, מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר 'יְהוּדֵי אַלְאַגְבְּרַי שֶׁבְּתֵימָן' שֶׁיָּצָא לְאוֹר בְּקָרוֹב בְּסֵפֶר "אַגְּדוֹת תֵּימָן")

יֶלֶד אֶחָד גָּנַב בִּיצַת תַּרְנְגֹלֶת מֵחֲצַר אַחַד הַשְּׁכֵנִים, וְהֲבִיאָהּ לְאִמּוֹ. שָׂמְחָה אִמּוֹ עַל הַבֵּיצָה שֶׁהֵבִיא, וְאַף שֶׁנּוֹדַע לָהּ מְקוֹר הַבֵּיצָה, לֹא גְּעָרָה בִּבְנָהּ וְלֹא הוֹרְתָה לוֹ לְהַחֲזִירָהּ לִבְעָלֶיהָ. אַדְרַבָּה, הִיא שִׁבְּחָה אוֹתוֹ וְצִוְּתָה אוֹתוֹ לְהַתְמִיד בְּמַעֲשֵׂהוּ וּלְהָבִיא לָהּ מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ.

מִפַּעַם לְפַעַם הִגְדִּיל בְּנָהּ אֶת גְּנֵבוֹתָיו, וּכְשֶׁגָּדַל הִפַּךְ לְהִיוֹת שׁוֹדֵד מִסְכָּן. לְיָמִים תִּפְסוּהוּ חַיְּלֵי הַמֶּלֶךְ בְּשָׁעָה שֶׁנִּסָּה לְהִתְגַּנֵּב אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְאַסְרוּהוּ. הוּא הָעֳמַד לְמִשְׁפָּט וְנִגְזַר עָלָיו מָוֶת בִּתְלִיָּה. רְגָעִים מוּעָטִים קוֹדֶם שֶׁיּוּבִילוּהוּ לְתִלְיָה שְׁאָלוּהוּ מַה בַּקָּשָׁתוֹ הָאַחֲרוֹנָה קוֹדֶם מוֹתוֹ.

"הָבִיאוּ לִי אֶת אִמִּי, כְּדֵי שֶׁאֲנַשֵּׁק אֶת לְשׁוֹנָהּ בְּטֶרֶם אָמוּת", עָנָה הַבֵּן לְתִמְהוֹן הַשּׁוֹמְעִים. אַף עַל פִּי כֵּן מִהֲרוּ הַחַיָּלִים לְהָבִיא אֶת אִמּוֹ וְדָרְשׁוּ מִמֶּנָּה לְהוֹצִיא אֶת לְשׁוֹנָהּ כְּמִצְוַת בְּנָהּ. מִשֶּׁהוֹצִיאָה הָאֵם אֶת לְשׁוֹנָהּ, מֹהֵר בְּנָהּ וְנָשַׁךְ אוֹתָהּ עַד שֶׁנָּחְתְּכָה לַגְּמָרֵי, וְאַחֲרֵי שֶׁנִּגַּר דָּמָהּ שָׁעוֹת אַחֲדוֹת מֵתָה.

- "מַדּוּעַ עָשִׂיתָ כָּךְ"? שָׁאַל הַמֶּלֶךְ אֶת הַשּׁוֹדֵד, סַקְרָן לָדַעַת מַה הֵם מְנִיעָיו.
- "לְשׁוֹנָהּ הִיא שֶׁגָּרְמָה לִי לְהַגִּיעַ עַד עַמּוּד הַתְּלִיָּה. אִלְמְלָא שִׁבְּחָה אֶת מַעֲשַׂי וְעוֹדְדָה אוֹתִי לִגְנֹב, לֹא הָיִיתִי נַעֲשֶׂה שׁוֹדֵד וְלֹא הָיִיתִי מַזִּיק אֶת הַבְּרִיּוֹת" עָנָה הַשּׁוֹדֵד.
- "אִם כֵּן אִפּוֹא, לֹא בְּךָ הָאַשְׁמָה, כִּי אִם בָּהּ", אָמַר הַמֶּלֶךְ, וְשִׁלַּח אֶת הַשּׁוֹדֵד לְחָפְשִׁי. וְעָלָיו אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ: שֵׁבֶט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חָכְמָה, וְנַעַר מְשֻׁלָּח מֵבִישׁ אִמּוֹ (מִשְׁלֵי כט, טו)

הלכה ומנהג

בִּרְכַּת הַמָּזוֹן

קָטָן חַיָּב בִּבְרִכַּת הַמָּזוֹן, כְּדֵי לְחַנְּכוֹ. וּמִשּׁוּם כָּךְ אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא גָּדוֹל בִּבְרָכָה זוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן הַגָּדוֹל לֹא אָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה, וְאָז אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא מִדְּרַבָּנַן. אַךְ אֶת הָאִשָּׁה אֵינוֹ מוֹצִיא.

וַאֲפִלּוּ לֹא אָכַל הַקָּטָן עַצְמוֹ אֶלָּא כַּזַּיִת וְלֹא כְּדֵי שְׂבִיעָה, גַּם כֵּן חַיָּב מִדְּרַבָּנַן לְבָרֵךְ, כְּדֵי לְחַנְּכוֹ.

וְגִיל הַחִנּוּךְ הוּא כְּבֶן שֵׁשׁ אוֹ שֶׁבַע, כָּל אֶחָד לְפִי חֲרִיפוּתוֹ, וְהָעִיקָּר שֶׁיָּבִין עַל מַה מְבָרְכִים וּלְמִי מְבָרְכִים. וּבְתֵימָן נָהֲגוּ לְהַתְחִיל לְלַמֵּד אֶת הַקְּטַנִּים בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּגִיל חָמֵשׁ אוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים. וְהַמָּארִי הָיָה מְלַמְּדָם שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת אֲכִילָה, וְכַאֲשֶׁר הָיוּ יוֹשְׁבִים עַל שֻׁלְחַן אֲבִיהֶם הָיוּ מְחַנְּכִים אוֹתָם לָשֶׁבֶת וּלְהַקְשִׁיב לַבְּרָכָה (סָבִיב לְשֻׁלְחָנָךְ)

פיצוח ושעשוע

חַפְּשׂוּ בְּתוֹךְ הַתִּפְזֹרֶת אֶת שְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל חֵלֶק מֵהַיְּשׁוּבִים בָּהֶם דָּרוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּתֵימָן, הַקִּיפוּ בְּתוֹךְ הַתִּפְזֹרֶת, שִׁלְחוּ וְאוּלַי תִּזְכּוּ...

בַּיְחַאן, בַּיְצַ'א, בַּיְתְ רָדַם, בָּרַט, דְ'מַאר, דַּמְתְּ, חַאז, חַבַּאן, חָבוּר, חֲבַיְשְׁ, חֲרַאז, טְוִילַהּ, יַרִים, כּוּחְלַאן, כַּוְבַּבַאן, בָּמֵר, מְהַאצָר, מַחְוִיתְ, מְנַאבֵּהּ, מַסְיַב, מַעְבַּר, סַדֵּהּ, סְוַדְיֵהּ, עֲרַאם, צַ'אלַע, צַנְעָא, קַעְטָבַהּ, רָדַאע, שַׂרְעַב, תַּנְעָם.

צ	נ	ע	מ	ב	י	ת	ר	ד	ד	ב	ר	ת	ע	מ	נ	א	כ	ח	ד
ע	ד	מ	א	מ	ד	א	מ	ע	נ	ת	ש	נ	כ	ח	ס	ד	ה	ב	מ
נ	ח	ג	ט	ה	ו	ב	ח	נ	ו	ר	ח	ע	ח	ו	צ	י	ז	א	ח
א	ש	ח	ב	א	ב	ע	ו	צ	ש	ד	ט	ד	ד	מ	נ	כ	י	כ	ו
ב	ר	ט	ה	צ	י	ב	י	ס	מ	ע	ו	י	ר	ב	ע	מ	כ	ב	י
ח	ע	ו	א	ח	ו	ר	ו	כ	ו	כ	י	ב	צ	מ	מ	ב	מ	ע	ת
ק	ע	י	ה	ב	י	ה	ד	מ	נ	ה	ל	י	א	ה	י	ד	ו	ס	נ
ג	ש	ל	א	ד	ח	צ	ע	א	י	ב	ע	ת	ה	מ	א	ע	נ	צ	ע
י	כ	ה	ב	מ	ר	ד	ל	ב	ע	ח	ש	ד	מ	ת	ב	ל	ז	ע	ד
ו	ד	ב	ר	ו	ב	ח	ה	ר	ה	כ	ע	ר	י	ד	ש	א	ע	נ	מ
ח	ע	ר	א	מ	ו	ר	ש	ע	כ	ר	ד	מ	ר	א	ר	צ	ח	א	ע
מ	ש	צ	מ	כ	א	א	ר	ב	א	כ	מ	ש	י	ח	ע	ת	כ	ח	ר
צ	י	כ	ד	ע	כ	צ	ע	מ	נ	א	ב	כ	ו	כ	ח	ב	י	י	ש
ב	י	א	ח	ב	י	ש	ע	ר	מ	ד	מ	א	ת	מ	ג	ע	ר	ב	ח

זוכה החודש

הַיֶּלֶד הַנָּעִים אלעזר בדיחי הי"ו

בֵּין הַפּוֹתְרִים נְכוֹנָה יֶגֶרֶל מַכְוָאט מְפֹאָר,

אֶת הַפִּתְרוֹנוֹת יֵשׁ לִשְׁלֹחַ לִשְׁלֹמה מַחְפּוּד - הַגְּרֶ"א 1 רֹאשׁ הָעִיָּן.

נִתָּן לְמַמֵּשׁ אֶת הַזְּכִיָּה בְּ"נוֹסַח תֵּימָן" בִּירִינְבּוּם 26 בְּנֵי בְּרָק.

חשוב לחדש מצאי

סטנדר מפואר מעץ מהגוני

חזק במיוחד, מתכוונן, בצבעים חום או לבן

במחיר של: 48 ש"ח

במקום: 120 ש"ח

נוסח תימן

המרכז להפצת יהדות תימן

*המבצע מוגבל לכלכות פרטיים ולא למשווקים
*המחיר מדרשוון התשע"ט כולל, עד גמר המלאי.

* ספרים * טליתות * דיסקים * לבוש תימני * גריל לפיתות * פלטה מתקפלת לשבת ועוד.

רחוב בירנבוים 26, בני-ברק א'-ה': 9:00-13:00, 10:00-21:00 יום ו'

טל: 03-6781444 נייד: 053-3336661

www.nosachteiman.co.il

תודתנו שלוחה לאדם בן נון על הניקוד והנחה, ולרב אלישע חן שליט"א על העזרה.

דפוס נהרי בע"מ 050-5354235